

1^ο (από 6) Συνημμένο στο: ΣΕΕ Β. Καλοκύρη (ΠΕΚΕΣ Κρήτης, Αρ. πρ. 3458/9-12-2022)

Υλικό από την Επιμορφωτική - Επιστημονική Ημερίδα:

«Διδασκαλία στα Αρχαία Ελληνικά Γυμνασίου με αξιοποίηση του Νέου Προγράμματος Σπουδών. Μεθοδολογία και παραδείγματα εφαρμογής.»

Διοργάνωση:

Σ.Ε.Ε. Φιλολόγων Δρ Β. Καλοκύρη - Ομάδα Ι.Ε.Π. εκπόνησης Νέου Προγράμματος Αρχαίων Γυμνασίου (Μ. Φουντοπούλου, Ε. Κωσταρά, Ν. Κούκης, Β. Ζήκα, Κ. Λάζου-Μπαλτά) – Πρότυπο Γυμνάσιο Ηρακλείου Κρήτης

Συνεργασία στη διάχυση της παρακολούθησης της Ημερίδας: ΣΕΕ ΠΕ02 Δρ Στ. Ζανέκα

Παρασκευή, 2 Δεκεμβρίου 2022, στο Πρότυπο Γυμνάσιο Ηρακλείου (Αμφιθέατρο)

- επίσης δυνατότητα διαδικτυακής παρακολούθησης μέσω αίθουσας webex της ΣΕΕ Β. Καλοκύρη για Φιλολόγους Γυμνασίων και Λυκείων

- Ηρακλείου επιστημονικής αρμοδιότητας της ΣΕΕ Φιλολόγων Β. Καλοκύρη
- και Ρεθύμνου και Χανίων επιστημονικής αρμοδιότητας της ΣΕΕ Φιλολόγων Στ. Ζανέκα.

1. Μαρία - Ζωή Φουντοπούλου, Επόπτρια του νέου ΠΣ στα Αρχαία Ελληνικά Γυμνασίου, Καθηγήτρια Μεθοδολογίας της Διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας ΕΚΠΑ & Γενική διευθύντρια ΙΚΥ

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τα Αρχαία Ελληνικά Γυμνασίου: Φιλοσοφία και Περιεχόμενο

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών 2022 για τα Αρχαία Ελληνικά Γυμνασίου

Χαρακτηριστικά, Κατευθύνσεις, Προοπτικές

*Μ. Φουντοπούλου
Καθηγήτρια ΕΚΠΑ
Επόπτρια του νέου ΠΣ*

ΑΞΟΝΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

- Πώς ορίζεται η προβληματική του μαθήματος βάσει της οποίας προέκυψε η ανάγκη αλλαγής του ΠΣ;
- Ποιες είναι οι γενικές αρχές και οι τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης που υιοθετεί το ΠΣ για την ΑΕΓΓ στο Γυμνάσιο;
- Σε τι διαφοροποιείται το νέο από το προηγούμενο ΠΣ;

Πώς ορίζεται η προβληματική του μαθήματος βάσει της οποίας προέκυψε η ανάγκη αλλαγής του ΠΣ στο Γυμνάσιο;

- Σύγκρουση πρωτοτύπου και απόδοσης.
- Ταυτοποίηση του πρωτοτύπου με τη μορφή του κειμένου (γλώσσα) και της απόδοσης με το περιεχόμενο.
- Αντιμετώπιση της αρχαίας ελληνικής ΣΑΝ ξένης γλώσσας.
- Διδασκαλία της απόδοσης ΣΑΝ λογοτεχνίας.
- Υποχρεωτικότητα της βαθμίδας και πρώτη επαφή των παιδιών.
- Επικαιροποίηση και ανανέωση.

Ποιες είναι οι γενικές αρχές και οι τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης που υιοθετεί το ΠΣ για την ΑΕΓΓ;

- Η ελληνική γλώσσα είναι **ενιαία** και το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας υποστηρίζει τη διαμόρφωση επαρκών φυσικών ομιλητών της ελληνικής γλώσσας, ώστε η προσέγγιση της γλώσσας να ακολουθεί την πορεία:

Νέα Ελληνική

Αρχαία Ελληνική

Νέα Ελληνική

- Η επιλογή και ο συνδυασμός περισσότερων της μιας μεθόδου ή/και τεχνικής για τη διδασκαλία του μαθήματος, είναι κύρια κατεύθυνση της μεθοδολογικής πλαισίωσης του μαθήματος, με τρόπο ώστε ο/η εκπαιδευτικός να συνθέτει, να συνδυάζει, να απορρίπτει, να κρίνει, να διαμορφώνει, να εφαρμόζει, να δοκιμάζει και τελικά να επιλέγει εκείνα τα στοιχεία από καθεμία από τις επιστημονικές προτάσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος που ταιριάζουν περισσότερο στους/στις μαθητές του, στον/στην ίδιο/ίδια, στο μάθημα και στις συνθήκες της σχολικής μονάδας.

- Η παροχή πληροφορίας και η καλλιέργεια δεξιοτήτων προτείνεται να αλληλοσυμπληρώνονται δημιουργικά κατά τη διδασκαλία και μάθηση του μαθήματος, χωρίς ακύρωση της μιας έναντι της άλλης.
- Η αξιοποίηση αρχαιοελληνικών κειμένων είτε σε πρωτότυπη γλωσσική μορφή είτε σε μετάφραση/νεοελληνική απόδοση, στο πλαίσιο του μαθήματος, δεν αποτελεί λόγο διάκρισης του μαθήματος σε δύο διαφορετικά και διακριτά πεδία αναφοράς, σαν να πρόκειται για δύο ανεξάρτητα μεταξύ τους μαθήματα. Μορφή και περιεχόμενο αποτελούν αναπόσπαστα μεταξύ τους τμήματα μελέτης του κειμένου ανεξάρτητα από τη γλώσσα γραφής και μελέτης.

- Τα **κείμενα** αποτελούν το κύριο μέσο διδασκαλίας και μάθησης. Προσεγγίζονται, εξάλλου, **ολιστικά** (μορφή και περιεχόμενο) και μελετώνται **κειμενοκεντρικά** (με βάση τις πραγματικές πληροφορίες που αναφέρονται σε αυτά).
- Η **ανάγνωση των κειμένων**, συνεχής ή διακοπτόμενη, θεωρείται σημαντική τεχνική διδασκαλίας και μάθησης.
- Η **μετάφραση/απόδοση** των αρχαιοελληνικών κειμένων στη νέα ελληνική προτείνεται **να υποστηρίζει** τη μελέτη τους και **όχι να αποτελεί αυτοσκοπό** της διδασκαλίας.

- **Σύγχρονες τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης, όπως η συνεργατική, η χρήση ψηφιακών μέσων, η διαθεματικότητα/διεπιστημονικότητα** αξιοποιούνται χωρίς να αποτελούν αυτοσκοπό.
- Η τριμερής πορεία «**όλο-μέρη-όλο**», η οποία απορρέει από την ερμηνευτική μέθοδο διδασκαλίας και μάθησης, ενδείκνυται προκειμένου να διασφαλίζουμε κάθε φορά, σε μεγάλο βαθμό, την πλήρη προσέγγιση των κειμένων.
- Τα κείμενα καλό είναι να εντάσσονται πάντοτε στο **χωροχρονικό πλαίσιο αναφοράς και παραγωγής τους**, ώστε να ερμηνεύονται με δόκιμα κριτήρια.
- Προτείνεται να τηρούνται **οι αρχές επικαιρότητας και βιωματικότητας**, οι οποίες, μεταξύ άλλων, θα αναδείξουν τη χρηστικότητα του μαθήματος σήμερα.

Σε τι διαφοροποιείται το νέο από το προηγούμενο ΠΣ;

ΝΕΟ ΠΣ

Α. Ονομασία

Α1. Προγράμματος

Χρησιμοποιείται ο όρος «**Πρόγραμμα Σπουδών**», ώστε να αναδειχθεί η ανοιχτότητα, προσαρμοστικότητα και ευελιξία του και όχι η τυποποίηση της εφαρμογής του.

Α2. Μαθήματος

Υπό μετονομασία σε «**Αρχαία Ελληνική Γραμματεία**», ώστε να αναδεικνύεται η έννοια της κειμενοκεντρικότητας και να μην διακρίνονται μορφή και περιεχόμενο.

Α3. «Απόδοση» και όχι «μετάφραση»

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Α. Ονομασία

Α1. Προγράμματος

Ονομαζόταν «**Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών**»

Α2. Μαθήματος

Η ονομασία «**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία**» έδινε την αίσθηση ότι επρόκειτο για δύο διακριτά και ανεξάρτητα μαθήματα.

Α3. Χρησιμοποιείται ο όρος «μετάφραση»

ΝΕΟ ΠΣ

Β. Δομή

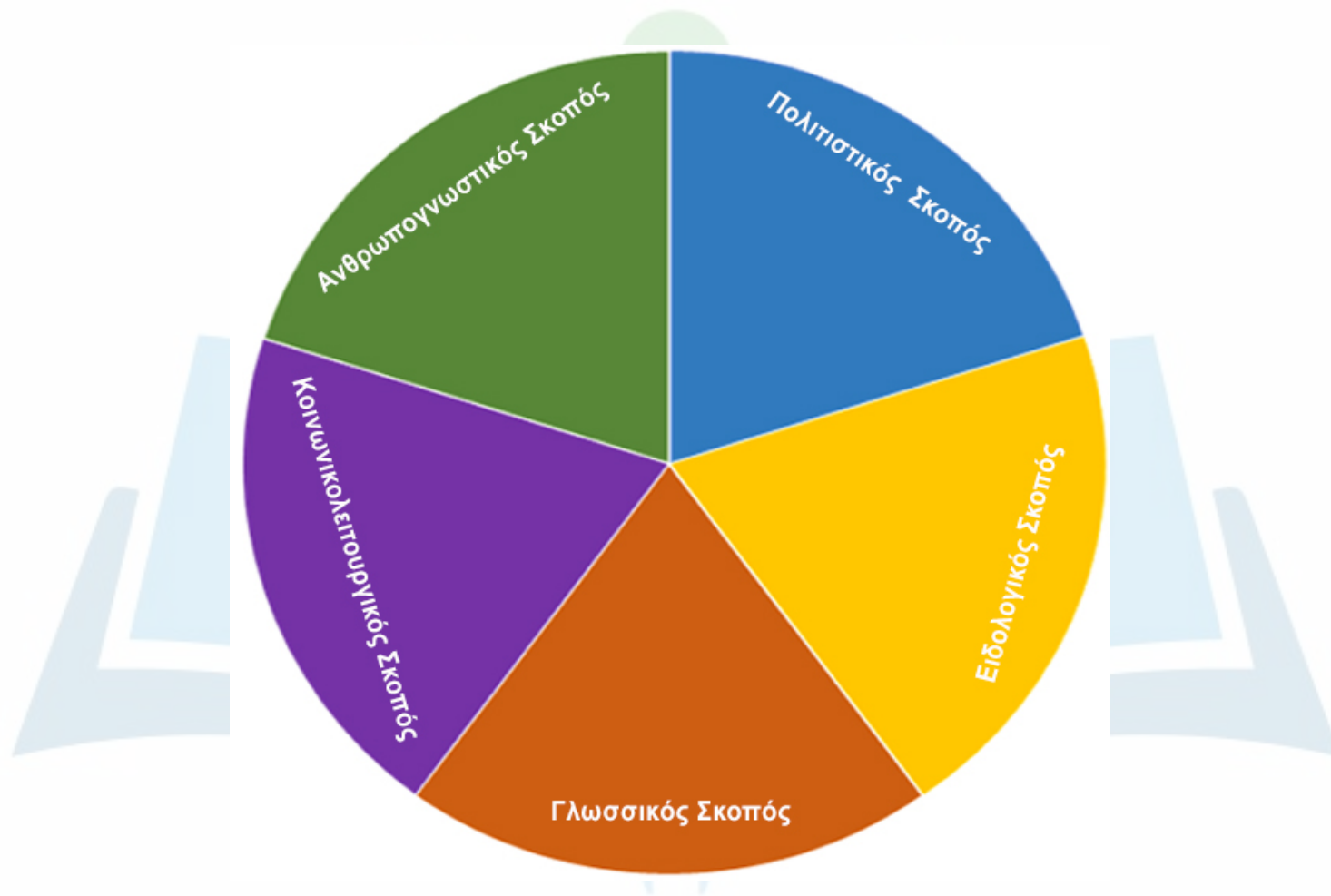
- **Ισομερής** και **πλήρης** παρουσίαση των δομικών τμημάτων με διδακτικές-μαθησιακές κατευθύνσεις και παραδείγματα.
- **Πιο συγκεκριμένο** σκοποθετικό πλαίσιο. Τίθενται **Γενικοί σκοποί** για το μάθημα, **Γενικοί στόχοι** για κάθε μία από τις 3 τάξεις, **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα** και **Ενδεικτικές δραστηριότητες** για κάθε γνωστικό αντικείμενο ανά τάξη.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

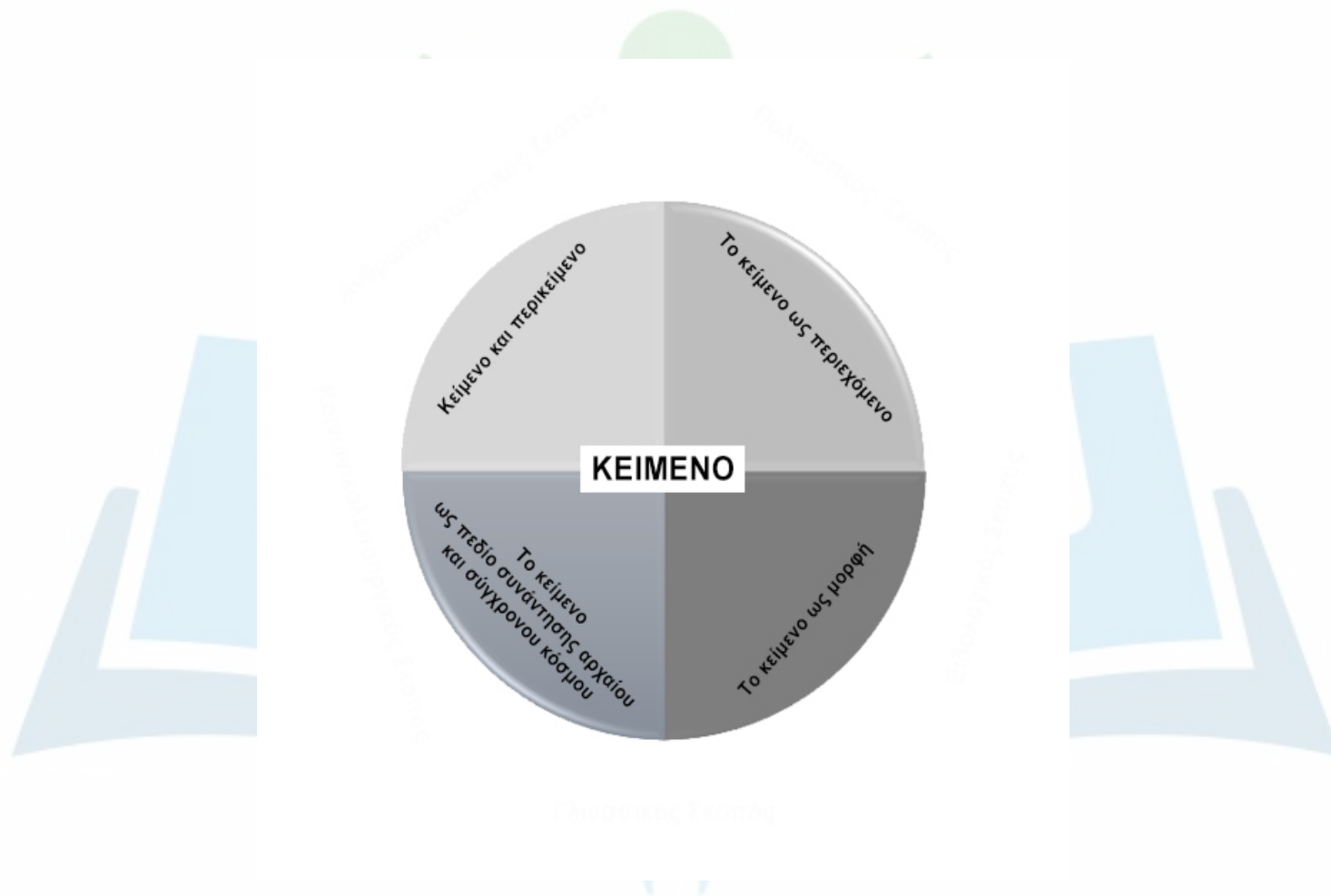
Β. Δομή

- Τα τμήματα της **μεθοδολογίας της διδασκαλίας** και της **αξιολόγησης** υπολείπονται των άλλων, είναι γενικόλογα και δεν περιλαμβάνουν παραδείγματα.
- Οι αντίστοιχοι όροι αναφοράς ήταν: **Σκοπός** του μαθήματος, **Ειδικό σκοπό** (πρωτότυπο, μετάφραση), **Ειδικό στόχο** (ανά τάξη και κείμενο/σχολικό εγχειρίδιο) και **Ενδεικτικές δραστηριότητες** (ανά τάξη και κείμενο/σχολικό εγχειρίδιο).

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τα Α.Ε. Γυμνασίου

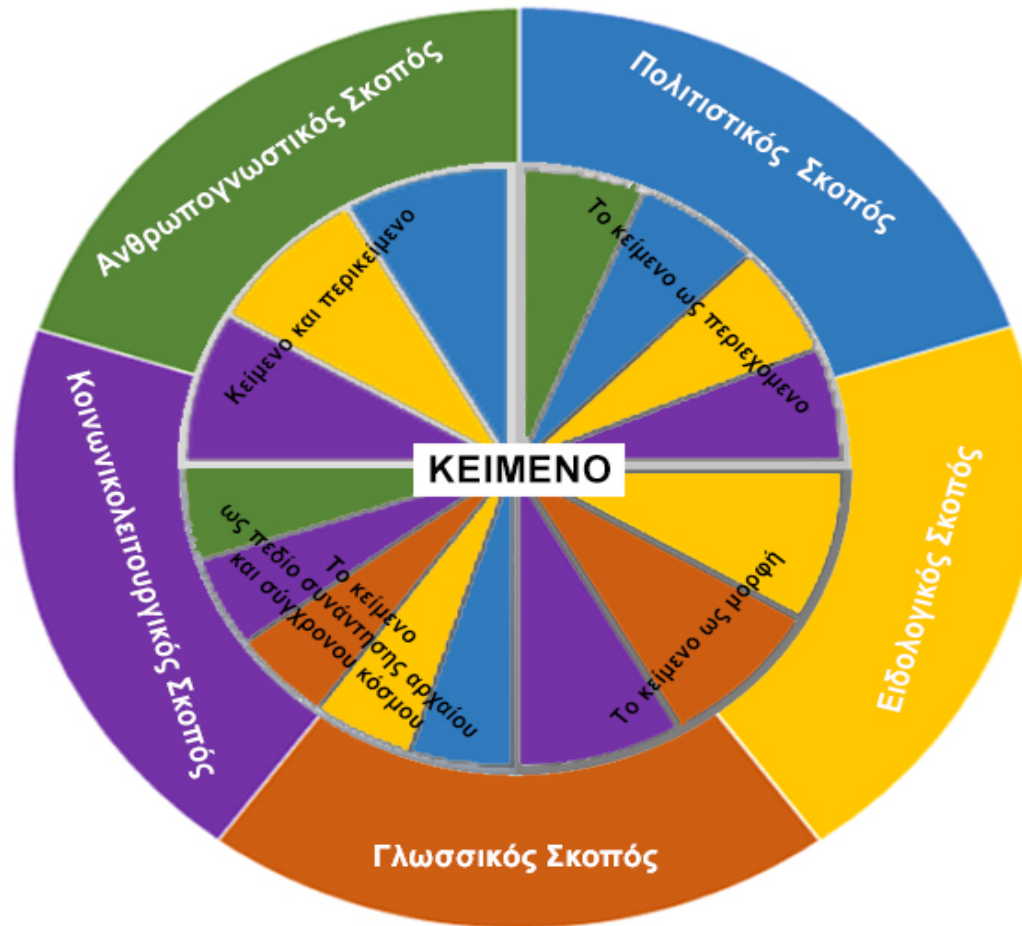

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τα Α.Ε. Γυμνασίου

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για τα Α.Ε. Γυμνασίου

ΝΕΟ ΠΣ

Γ. Διάταξη της ύλης

- **Συνδυασμός** κάθετης σπειροειδούς διάταξης και ομόκεντρων κύκλων, ώστε να υπάρχει συνέχεια ανάμεσα σε Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο με συνεχείς **ανακλήσεις** τής γνώσης και **χωρίς κενά** και **επικαλύψεις**.
- Οριζόντια **διαθεματική προσέγγιση** της γνώσης.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Γ. Διάταξη της ύλης

- Οι **βαθμίδες**, ως ένα βαθμό, λειτουργούσαν ως **ανεξάρτητα τμήματα** επαναλαμβάνοντας συχνά την πληροφορία εξαρχής **χωρίς αξιοποίηση** της προηγούμενης **γνώσης**.
- **Εισήχθη** η διαθεματικότητα ως κατεύθυνση.

ΝΕΟ ΠΣ

Δ. Διδασκόμενα κείμενα

- Επιπλέον **εξορθολογισμός** και **μείωση της ύλης**: θα διανέμονται 6 βιβλία στο Γυμνάσιο αντί των 9 που διανέμονταν χωρίς να διδάσκονται λόγω χρόνου.
- **Αλλαγή κειμένων**, ώστε να μην τυποποιείται το μάθημα: νέα ανθολογημένα κείμενα στην Α' και στη Β' Γυμνασίου, «Αλέξανδρος», Πλουτάρχου και «Άλκηστις» ή «Τρωάδες», Ευριπίδη στη Γ' Γυμνασίου.
- **Αναθεώρηση** των διδασκόμενων ραψωδιών Οδύσσειας και Ιλιάδας.
- **Σύνδεση** του πρωτότυπου κειμένου με τα διδασκόμενα φαινόμενα.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Δ. Διδασκόμενα κείμενα

- **Όγκος ύλης** μη διαχειρίσιμης λόγω χρόνου
- **Κείμενα** που διδάσκονταν και **άλλαξαν**: ανθολογημένα κείμενα στην Α', Β' και Γ' Γυμνασίου και «Ελένη», Ευριπίδη στη Γ' Γυμνασίου.

ΝΕΟ ΠΣ

Ε. Παράλληλη ανάπτυξη με το ΠΣ της ΝΕ γλώσσας ως προς την ορολογία και την κατανομή της ύλης

Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται ως **ενιαίο επικοινωνιακό μέσο** και το ΠΣ των δύο μορφών της (αρχαία, νέα ελληνική) συναντώνται ως προς την ορολογία και την ανά τάξη κατανομή της ύλης, ώστε να μην προκαλείται σύγχυση στους μαθητές/μαθήτριες.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Ε. Μη παράλληλη ανάπτυξη με το ΑΠΣ της ΝΕ γλώσσας ως προς την ορολογία και την κατανομή της ύλης

Αρχαία και νέα ελληνική **ελάχιστα συναντώνται** και μάλιστα με στοχευμένο τρόπο. Πολλές φορές η **αρχαία ελληνική** διδάσκεται σαν να είναι **ξένη γλώσσα**.

ΝΕΟ ΠΣ

Στ. Κειμενοκεντρική, ενιαία προσέγγιση μορφής και περιεχομένου

Μορφή και περιεχόμενο των κειμένων προσεγγίζονται **ενιαία** και μάλιστα με τεκμηριώσεις που το ίδιο το κείμενο παρέχει και όχι με όσα «νομίζει», «ξέρει» ή υποκειμενικά «κατάλαβε» ο δέκτης.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Στ. Μη κειμενοκεντρική, ενιαία προσέγγιση μορφής και περιεχομένου

Το αρχαιοελληνικό κείμενο αποτελεί αντικείμενο **διακριτής επεξεργασίας** μορφής και περιεχομένου, ώστε η «μετάφραση» να ταυτίζεται με το περιεχόμενο, το πρωτότυπο με τη μορφή και το κείμενο να ερμηνεύεται μονομερώς.

ΝΕΟ ΠΣ

Ζ. Νέοι τρόποι αξιολόγησης

Υιοθετούνται και προτείνονται **νέοι τρόποι αξιολόγησης**, όπως οι ρουμπρίκες, η διόρθωση λανθασμένων απαντήσεων, οι εννοιολογικοί χάρτες.

Η. Κοινοί σκοποί και στόχοι για πρωτότυπο και απόδοση

Οι **γενικοί σκοποί** και **γενικοί στόχοι** διδασκαλίας και μάθησης πρωτοτύπου και απόδοσης **ταυτίζονται**, ώστε να αναδειχθεί ο **ενιαίος χαρακτήρας** του μαθήματος.

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Ζ. Αξιολόγηση πιο παραδοσιακή

Οι προτεινόμενοι τρόποι αξιολόγησης ήταν πιο **παραδοσιακοί**, όπως ερωτήσεις ανάπτυξης, σωστού-λάθους και κλειστού τύπου.

Η. Διαφορετικοί σκοποί και στόχοι για πρωτότυπο και «μετάφραση»

Πρωτότυπα και **«μεταφρασμένα»** κείμενα διδάσκονται σαν να πρόκειται για **δύο διαφορετικά μαθήματα**.

ΝΕΟ ΠΣ

Θ. Πολυδύναμο ΠΣ

Περισσότερα του ενός ομοειδή κείμενα υποστηρίζονται από το ίδιο ΠΣ, όπως προτείνεται στη Γ' Γυμνασίου, όπου η «Άλκηστις» και οι «Τρωάδες» υποστηρίζονται από το ίδιο ΠΣ.

Ι. Ένταξη σύγχρονων εννοιών, όπως η διαπολιτισμικότητα, η αιεφορία, το περιβάλλον προς την κατεύθυνση ενός οικολογικού ΠΣ

ΙΑ. Οδηγός εκπαιδευτικού

ΠΑΛΑΙΟ ΑΠΣ

Θ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών με βάση το κείμενο

Το ΑΠΣ ήταν δομημένο με βάση το προτεινόμενο κείμενο προς διδασκαλία και όχι ως γενικότερο πλαίσιο της διδασκαλίας και μάθησης.

Ι. Απουσία υπερ-εθνικών διαστάσεων

ΙΑ. Δεν υπήρχε

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!